

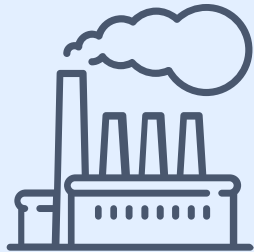
Uloga ključnih faktora u održivom razvoju: SAD

Akadska godina: 2020./2021.

Kolegij: Politike održivog razvoja EU

Nositeljica kolegija: doc. dr. sc. Andreja Sršen

Studentica: Dunja Horvat

- SAD – ključni ekonomski, politički i diplomatski akter na međunarodnoj sceni
- Sjedinjene američke države igraju izvanrednu vodeću ulogu i daju značajan voditeljski doprinos na polju ekoloških, ekonomskih i društvenih promjena
- Trenutno su **drugi najveći zagađivač** prema emisijama stakleničkih plinova i, pokušavajući to riješiti, Obamina administracija pokušala je uvrstiti razne mjere za smanjenje emisije CO₂

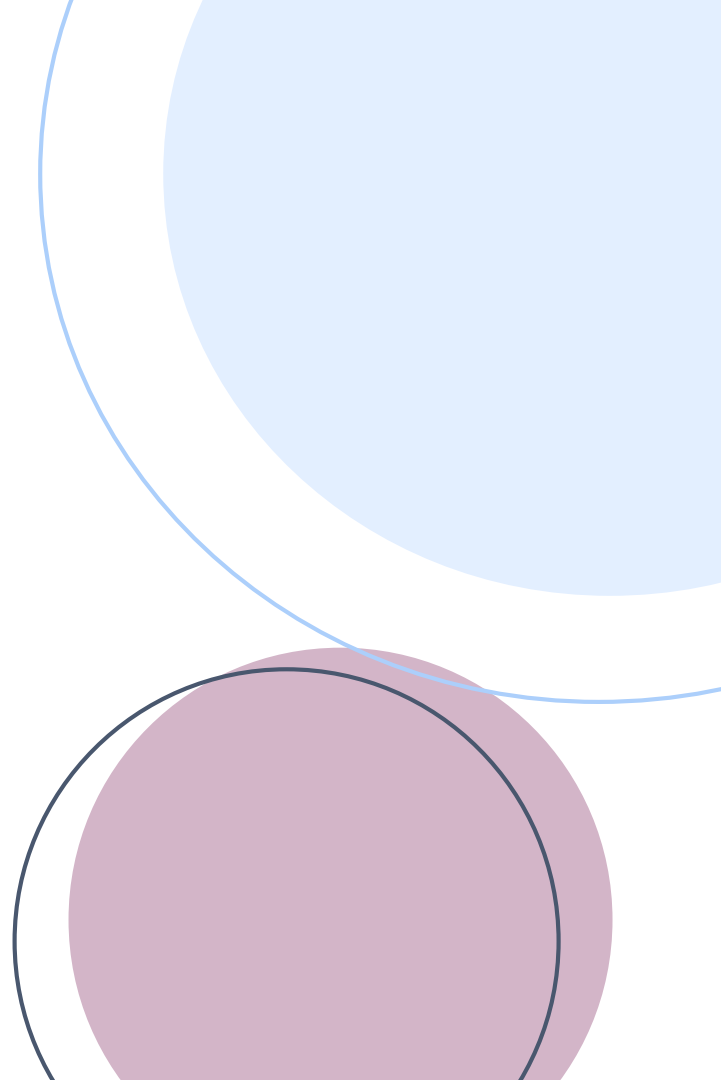
- Predsjednik Obama obećao je provesti ekonomski sustav ograničenja i trgovine
- Fokus Obamine administracije bio je na **Agenciji za zaštitu okoliša**
- Prvih nekoliko mjeseci Trumpove administracije zabilježili su promjenu tona, posebno s objavom u lipnju 2017. da će se **SAD povući iz Pariškog klimatskog sporazum iz 2015. godine**

- **SAD** je i službeno istupio iz **Pariškog sporazuma** 4.11.2020. godine
- **Pariški sporazum** obvezuje države potpisnice na smanjenje emisija **stakleničkih plinova** kako bi se time utjecalo na ublažavanje **klimatskih promjena**
- Glavni cilj Sporazuma bilo je održavati razinu globalnog zagrijavanja na manje od 2 °C.

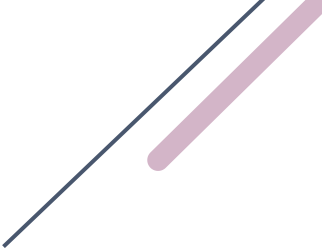
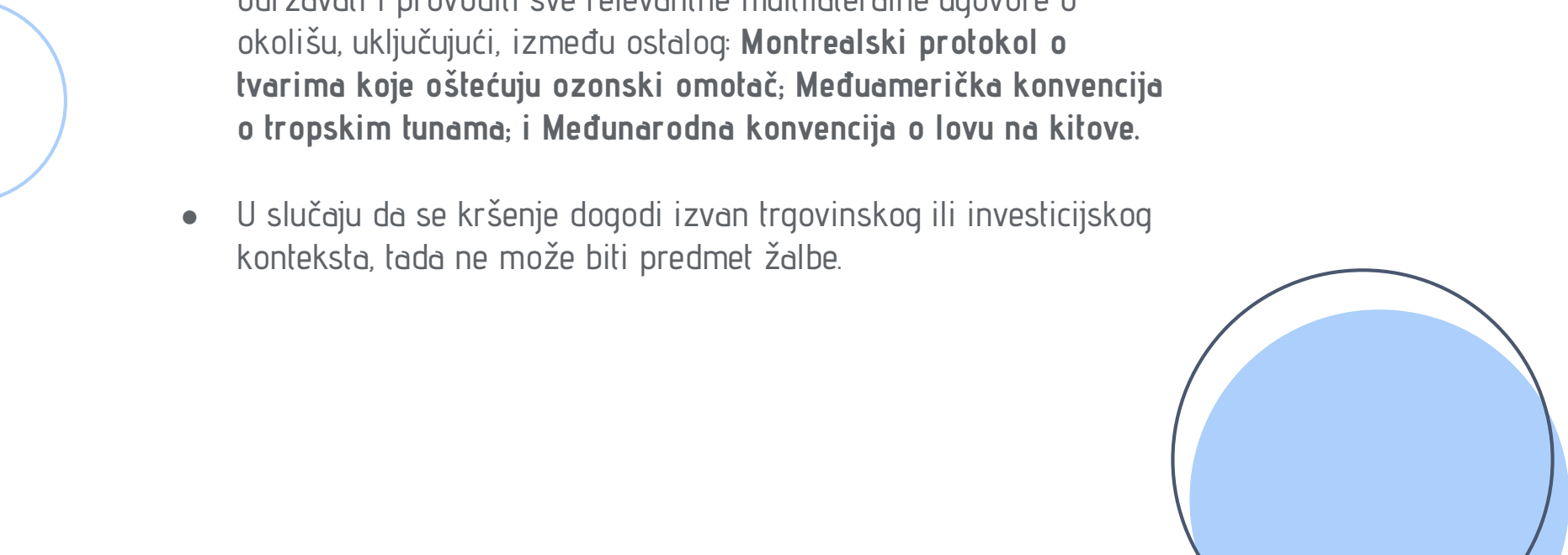
- Napore na regionalnoj razini da se uspostave sheme tipa ETS (Europski sustav za trgovanje emisijama) predvodi **Regionalna inicijativa za stakleničke plinove** (Kalifornijski program ograničavanja i trgovine, čija je izvršna obveza započela u siječnju 2013.)
- Nadalje, od 2014. godine i prema američkoj Agenciji za zaštitu okoliša, 31 država imala je popis stakleničkih plinova, 25 država imalo je akcijske planove o klimatskim promjenama.
- U području zaštite okoliša općenito postoje dva glavna savezna zakona:
 - 1) **Zakon o zraku (CAA)** i
 - 2) **Zakon o čistoj vodi (CWA).**

-
- S jedne strane, **CAA** regulira emisije u zrak iz stacionarnih i pokretnih izvora i predviđa da se moraju ispuniti minimalni standardi kakvoće okoliša bez obzira na ekonomske posljedice i troškove.
 - S druge strane, **CWA** uspostavlja osnovnu strukturu za reguliranje ispuštanja onečišćujućih tvari i odražava veću ambivalentnost, zahtijevajući zaštitu okoliša samo u onoj mjeri u kojoj je pristupačna.
 - **Nacionalni zakon o zaštiti okoliša** uspostavio je prvi široki nacionalni okvir za zaštitu okoliša i zauzima regulatorni pristup koji se temelji na informacijama.
 - Zahtijeva od agencije da razmotri očekivane štetne utjecaje prijedloga na okoliš prije poduzimanja radnje.

-
- **Zakon o ugroženim vrstama** osmišljen je kako bi se osiguralo sredstvo kojim se mogu očuvati ekosustavi o kojima ovise ugrožene vrste i kako bi se osigurao program za očuvanje takvih ugroženih vrsta.
 - **Odbor za ugrožene vrste** također je osnovan kako bi rješavao zahtjeve za izuzećima i pružao olakšice u korist razvoja, ali samo kada razvojne koristi "očito nadmašuju" štetu po okoliš.
 - Čini se da američko zakonodavstvo o okolišu prilično raznoliko interpretira pojam održivog razvoja, posebno kada se balansiraju ekonomski i ekološki interesi.

- Nadalje, evolucija zakonodavstva kao što je ESA pokazuje da je najranije zakonodavstvo u SAD-u bilo vođeno pritiskom javnosti, naizgled obrnuto od pristupa odozgo prema dolje EU politike zaštite okoliša i održivog razvoja
- **Zakon o trgovini iz 2002. godine** utvrđuje održivi razvoj kao jedan od mnogih ciljeva koje treba postići u bilo kojoj bilateralnoj, regionalnoj ili multilateralnoj trgovini i ulaganjima
- **Odredbe o okolišu utvrđene u Sjevernoatlantskom sporazumu o slobodnoj trgovini (NAFTA)** i uz to (Sjevernoatlantski sporazum o suradnji na zaštiti okoliša) poslužio je kao opća osnova za sve odredbe o okolišu sadržane u sljedećim trgovinskim sporazumima, pod uvjetom da tamo gdje postoji nesklad između NAFTA-e i trgovinskih odredbi u sporazumima o okolišu navedenima pod NAFTA-om, prevladavat će trgovinski sporazumi o zaštiti okoliša

-
- Stranke sporazuma sklopljenih sa SAD-om moraju usvojiti, održavati i provoditi sve relevantne multilateralne ugovore o okolišu, uključujući, između ostalog: **Montrealški protokol o tvarima koje oštećuju ozonski omotač; Međuamerička konvencija o tropskim tunama; i Međunarodna konvencija o lovu na kitove.**
 - U slučaju da se kršenje dogodi izvan trgovinskog ili investicijskog konteksta, tada ne može biti predmet žalbe.
-

- U vezi s bilateralnim ugovorima o ulaganju, nijedan takav sporazum nije sadržavao nikakve odredbe o okolišu do 2005. godine, kada je sklopljen **Urugvajsko-američki ugovor**, u kojem se navodi da se ništa u Ugovoru ne može "protumačiti kao sprečavanje stranke da usvoji, održi, ili provodi bilo koju mjeru koja je inače u skladu s ovim Ugovorom i koju smatra prikladnom kako bi se osiguralo da se investicijske aktivnosti na njezinom teritoriju poduzimaju na način koji je osjetljiv za okoliš".
- Međutim, takvim odredbama nedostaju poticaji za poštivanje i mehanizmi za mjerenje provedbe i opseg napretka prema održivom razvoju.

-
- Unatoč nametanju prilično visokih standarda u retorici sporazuma, postoji ograničeno provođenje obveza održivog razvoja.
 - Čini se da pojam održivog razvoja „još uvijek nije stvarno ušao u američko zakonodavstvo”, koje se može identificirati kao da još uvijek zaglavljeno u načelu 'ekonomija nasuprot okolišu'.
 - Primarno među ekonomskim zabrinutostima je kako se SAD kreće prema Kini, svom najvažnijem globalnom konkurentu, i ovdje se rasprava okreće sljedećem ključnom igraču u međunarodnim poslovima – Kini.
-

HVALA NA PAŽNJI!

LITERATURA:

- Humphreys, M. (2018.) *Sustainable Development in the European Union: A General Principle*, Routledge, Taylor & Francis Group.
- SAD i službeno izvan Pariškog sporazuma <http://www.energetika-net.com/vijesti/zastita-okolisa/sad-i-sluzbeno-izvan-pariskog-sporazuma-31225>